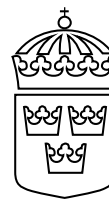

Regeringens proposition 2018/19:82

Avskaffad särskild löneskatt för äldre

Prop.
2018/19:82

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 21 mars 2019

Margot Wallström

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

En särskild löneskatt om 6,15 procent tas sedan den 1 januari 2016 ut på lön, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. En sådan särskild löneskatt tas även ut på bl.a. inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som vid årets ingång inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

I denna proposition föreslås att den särskilda löneskatten på dessa ersättningar och inkomster ska avskaffas. Förslaget lämnas i enlighet med ett tillkännagivande från riksdagen den 12 december 2018.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2019.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	4
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Särskild löneskatt för äldre	7
5	Den särskilda löneskatten för äldre avskaffas	8
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	9
7	Konsekvensanalys	10
8	Författningskommentar	13

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2018/19:82

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Särskild löneskatt ska för varje år betalas till staten med 6,15 procent på sådan ersättning som avses i 2 kap. 10 och 11 §§ socialavgiftslagen (2000:980) till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och med 24,26 procent på

Särskild löneskatt ska för varje år betalas till staten med 24,26 procent på

1. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

2. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Sveriges Kommuner och Landsting eller det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen eller liknande garanti tecknats av kommun, kommunalförbund eller Sveriges Kommuner och Landsting,

3. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

4. ersättning som utges enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till sjukersättning eller till aktivitetsersättning,

5. ersättning som utges på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för förlorad inkomst,

6. bidrag som en arbetsgivare lämnar till

– en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 25 kap. 21 § socialförsäkringsbalken om ersättningar från stiftelsen är avgiftsfria enligt 2 kap. 18 § socialavgiftslagen, eller

– en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 25 kap. 21 § socialförsäkringsbalken om ersättningar från stiftelsen är avgiftsfria enligt 2 kap. 18 § socialavgiftslagen (2000:980), eller

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1991:688.

² Senaste lydelse 2015:772.

– en annan juridisk person med motsvarande ändamål med undantag för bidrag som lämnas till en pensions- eller personalstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket. *I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt som utgörs av rabatt, bonus eller annan ersättning på grund av kundtrohet eller liknande, är den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för ersättningen skattskyldig enligt denna lag. I fråga om sådan förmån som avses i 10 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) är den i vars tjänst rättigheten förvärvats skattskyldig enligt denna lag. I fråga om annan för mottagaren skattepliktig ersättning som utgetts av en utomlands bosatt fysisk person eller av en utländsk juridisk person och som har sin grund i en anställning i Sverige hos någon annan än den som utgett ersättningen, är den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige skattskyldig enligt denna lag.*

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 4–15 och 17–25 §§ socialavgiftslagen.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 5 ska bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmäls till allmän försäkringskassa eller Försäkringskassan efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samme arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

2 §³

En enskild person eller ett dödsbo ska för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges

En enskild person eller ett dödsbo ska för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges

³ Senaste lydelse 2015:772.

enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i den paragrafen till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för förlorad inkomst. *Om en skattskyldig vid årets ingång har fyllt 65 år eller inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken, ska särskild löneskatt betalas med 6,15 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980).* Om en skattskyldig avlidit under året, ska särskild löneskatt betalas med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen.

enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i den paragrafen till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för förlorad inkomst. Om en skattskyldig avlidit under året, ska särskild löneskatt betalas med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980).

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 9–11 §§ och 12 § första och andra styckena socialavgiftslagen.

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2019.
 2. Bestämmelsen i 1 § i den nya lydelsen tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 30 juni 2019.
 3. Bestämmelsen i 2 § i den nya lydelsen tillämpas på inkomst som uppbärs efter den 30 juni 2019. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 30 juni 2019 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

3 Ärendet och dess beredning

Riksdagen beslutade den 12 december 2018 att till regeringen överlämna finansutskottets betänkande Statens budget 2019 Rambeslutet, med anmälan att riksdagen samma dag bifallit bl.a. reservation 5 punkt 2 i utskottets förslag till riksdagsbeslut (bet. 2018/19:FiU1 s. 137–140, rskr. 2018/19:62). Av reservationen framgår att Moderaterna och Kristdemokraterna bl.a. föreslår att riksdagen ska tillkännage att regeringen ska återkomma med förslag avseende avskaffad särskild löneskatt för äldre. Reglerna ska träda i kraft den 1 juli 2019. Genom förslagen i denna proposition bedömer regeringen att tillkännagivandet är tillgodosett i den delen.

Mot bakgrund av tillkännagivandet har promemorian Avskaffad särskild löneskatt för äldre utarbetats inom Finansdepartementet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2019/00122/S1).

Lagrådet

Förslaget om avskaffad särskild löneskatt för äldre är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande.

4 Särskild löneskatt för äldre

En särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster infördes i samband med 1991 års skattereform. Skatten skulle i sin ursprungliga utformning tas ut på alla inkomster som inte grundar rätt till socialförsäkringsförmåner. Skattesatsen var beräknad så att den skulle motsvara skatteinslaget i socialavgifterna, dvs. svara mot den del av socialavgifterna som inte ger någon motsvarande socialförsäkringsförmån. Den särskilda löneskatten är i dag 24,26 procent.

För personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet, dvs. är födda 1938 eller senare, gäller enligt socialavgiftslagen (2000:980) att bara ålderspensionsavgiften och inte övriga socialavgifter ska betalas på lön och andra avgiftspliktiga inkomster. Av denna anledning gällde före 2007 att särskild löneskatt skulle betalas på lön och annan ersättning för arbete till dessa personer och på inkomst av aktiv näringsverksamhet som dessa personer hade. Med hänsyn till att ålderspensionsavgift betalades togs dock särskild löneskatt ut med 16,16 procent i stället för med 24,26 procent. För personer som är födda 1937 eller tidigare och som därmed inte omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet togs särskild löneskatt ut med 24,26 procent.

År 2007 slopades den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare (prop. 2006/07:1). År 2008 slopades den särskilda löneskatten även för personer födda 1937 och tidigare (prop. 2007/08:24).

År 2016 återinfördes den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Den särskilda löneskatten återinfördes också på vissa inkomster som ligger till grund för egenavgifter enligt 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen, bl.a. aktiv näringsverksamhet. Skyldigheten att betala särskild löneskatt på dessa inkomster gäller för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och för personer som inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken (prop. 2015/16:1). Den särskilda löneskatten på dessa ersättningar och inkomster är i dag 6,15 procent oavsett om personen omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet eller inte.

5 Den särskilda löneskatten för äldre avskaffas

Regeringens förslag: Den särskilda löneskatten på lön, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år avskaffas. Löneskatten avskaffas även på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som yttrat sig tillstyrker förslaget eller har inte några invändningar mot det. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Riksrevisionen* har avstått från att yttra sig.

Ekonomistyrningsverket (ESV) anser att förslagets offentligfinansiella effekter borde ha redovisats i promemorian eftersom det annars är svårt att bedöma hur effektivt förslaget är. I promemorian hänvisas till den av riksdagen beslutade budgeten men där framgår inte de enskilda förslagen, utan endast de samlade inkomstberäkningarna. ESV framför vidare att en avskaffad löneskatt dessutom bedöms medföra övervältring på främst löner och då har förslaget både direkta och indirekta effekter på inkomsterna, vilket inte går att utläsa i den beslutade budgeten.

Konjunkturinstitutet och *Regelrådet* anser att det hade varit lämpligt att redovisa förslagets offentligfinansiella kostnader i promemorian. Regelrådet anser även att redovisningen av om det har tagits särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) påtalar bl.a. att forskningen visar att det är svårt att förutsäga de direkta sysselsättningseffekterna av förslaget om inkomstskatter samtidigt sänks för de berörda grupperna.

Skälen för regeringens förslag: Den nu gällande särskilda löneskatten på löner och annan ersättning för personer som har fyllt 65 år samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. för personer som har fyllt 65 år eller inte fyllt 65 år men uppburit hel ålderspension infördes den 1 januari 2016. Den 12 december 2018 beslutade riksdagen att till regeringen överlämna finansutskottets betänkande Statens budget 2019 Rambeslutet, med anmälan att riksdagen samma dag bifallit bl.a. reservation 5 under punkt 2 i utskottets förslag till riksdagsbeslut (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). Enligt reservationen ska riksdagen tillkännage att regeringen ska återkomma med förslag om ändringar i skatte- och avgiftsregler, bl.a. om att avskaffa den särskilda löneskatten för äldre. Reglerna ska enligt tillkännagivandet träda i kraft den 1 juli 2019. Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande föreslår regeringen att den särskilda löneskatten på lön, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år avskaffas. Till följd av tillkännagivandet föreslår regeringen även att den särskilda löneskatten avskaffas på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

ESV, Konjunkturinstitutet och Regelrådet har synpunkter på hur förslaget s effekter redovisas i promemorian. Dessa synpunkter, och *IFAU:s* synpunkter angående förslaget s sysselsättningseffekter, behandlas i konsekvensanalysen i avsnitt 7.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2019.

Bestämmelserna i sina nya lydelse ska tillämpas på lön eller annan ersättning för arbete som betalas ut efter den 30 juni 2019 samt på vissa inkomster i näringsverksamhet m.m. som tas emot efter samma datum.

Omfattar beskattningsåret för vissa inkomster i näringsverksamhet m.m. tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 30 juni 2019 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: Endast *Skatteverket* har särskilt kommenterat förslaget. Skatteverket påpekar att arbetsgivare måste redovisa arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt för vissa förvärvsinkomster varje månad. Förslaget innebär därför att arbetsgivarna under beskattningsåret 2019 kommer att få tillämpa olika procentsatser vid beräkningen av socialavgifter för vissa anställda. För enskilda näringsidkare är inkomstbeskatt-

ningen baserad på kalenderår, varför ett avskaffande av den särskilda löneskatten under pågående beskattningsår ökar komplexiteten i skattesystemet. Detta innebär i sin tur att risken för att felaktiga redovisningar ökar.

Skälen för regeringens förslag: *Skatteverket* har framfört synpunkter på tidpunkten för ikraftträdandet. Enligt riksdagens tillkännagivande ska regler om avskaffande av den särskilda löneskatten för äldre träda i kraft den 1 juli 2019. De föreslagna lagändringarna bör därför träda i kraft detta datum.

Bestämmelsen om ikraftträdande bör dock kompletteras med regler som närmare anger vilka ersättningar och inkomster som betalas ut respektive tas emot under året som inte ska vara skattepliktiga. Av bestämmelserna bör det framgå att lagändringarna ska gälla lön eller annan ersättning för arbete som betalas ut efter den 30 juni 2019 samt vissa inkomster i näringsverksamhet m.m. som tas emot efter detta datum. Dessa övergångsbestämmelser gäller bl.a. för enskilda näringsidkare. För dessa skattskyldiga kan underlaget för särskild löneskatt därför avse tid såväl före som efter ikraftträdandet. En skattskyldig kan också ha ett beskattningsår som omfattar delar av ett kalenderår, exempelvis vid nystartade verksamheter. Det bör därför införas en övergångslösning som reglerar hur inkomsten under beskattningsåret ska fördelas mellan skattepliktig och skattebefriad inkomst. Om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter ikraftträdandet bör – om den skattskyldige inte visar annat – så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter ikraftträdandet som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. För inkomst som enligt denna proportionering hänförs till tid före ikraftträdandet ska särskild löneskatt således betalas i enlighet med äldre regler.

7 Konsekvensanalys

Syfte och alternativa lösningar

Åtgärden syftar till att tillmötesgå riksdagens tillkännagivande avseende avskaffad särskild löneskatt för äldre (bet. 2018/19:FiU1 s. 137–140, rskr. 2018/19:62). Alternativa lösningar som tillmötesgår detta tillkännagivande saknas.

Offentligfinansiella effekter

Den offentligfinansiella effekten av förslaget har beräknats i finansutskottets betänkande 2018/19:FiU1 och är därmed beaktad i inkomstberäkningen för 2019–2021. *ESV*, *Konjunkturinstitutet* och *Regelrådet* anser att de offentligfinansiella effekterna av förslaget borde redovisas. Förslaget i denna proposition syftar dock enbart till att genomföra en av riksdagen redan inkomstberäknad reform, varför regeringen anser att behovet av att redovisa en ny beräkning är begränsat.

Förslaget innebär att skatteutgifterna avseende nedsatt löneskatt för anställda och egenföretagare som fyllt 65 år samt för egenföretagare som

inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension ökar. Prop. 2018/19:82

Effekter för företag

Förslaget innebär att företagen inte längre kommer att betala den särskilda löneskatten om 6,15 procent på anställdas löner och annan ersättning för personer som fyllt 65 år.

I Tabell 7.1 anges sänkningen av lönekostnaden till följd av förslaget för en anställd som tjänar 30 000 kronor i månaden. Minskningen är 1 845 kronor för personer över 65 år, oavsett födelseår. För anställda personer som är 65 år eller yngre är lönekostnaden oförändrad.

Tabell 7.1 Lönekostnad för anställda under respektive över 65 år vid en månadslön på 30 000 kronor vid nuvarande och föreslagna regler

Kronor per månad

	Person som är 65 år eller yngre	Person som är över 65 år men född 1938 eller senare	Person född 1937 eller tidigare
Lönekostnad vid nuvarande regler	39 426	34 908	31 845
Lönekostnad vid föreslagna regler	39 426	33 063	30 000
Minskning vid given månadslön	0	-1 845	-1 845

Källa: Egna beräkningar.

Som beskrevs vid införandet av den särskilda löneskatten för äldre 2016 (se prop. 2015/16:1) tenderar en förändring av särskild löneskatt att övervältras på lönekostnader, vinster och priser. Övervältringsprofilen förväntas vara annorlunda för den del av den särskilda löneskatten som läggs på lön jämfört med den del som läggs på inkomst av näringsverksamhet.

Motsvarande antaganden för avskaffandet av den särskilda löneskatten på lön som de som gjordes vid införandet 2016 innebär att skattesänkningen på kort sikt delvis kan antas övervältras på lönerna. Den del av avskaffandet som inte övervältras på löner leder till högre vinster för företagen. På längre sikt antas att hela den avskaffade särskilda löneskatten på lön övervältras på lönekostnaderna i form av högre löner för hela löntagarkollektivet (inte enbart de som påverkas av förändringen).

Med dessa antaganden kommer vissa företags lönekostnader att minska på kort sikt. Om och hur mycket den kortsiktiga lönekostnaden minskar för ett företag beror på ålderssammansättningen bland företagets anställda. Företag utan anställda över 65 år påverkas inte av förslaget.

Avskaffandet av den särskilda löneskatten för personer med inkomster av aktiv näringsverksamhet m.m. förväntas övervältras till en ökning av inkomst av näringsverksamhet.

Regelrådet anser att redovisningen i promemorian av om det har tagits särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig. Den administrativa bördan för företagen påverkas inte av förslaget om att avskaffa den särskilda löneskatten. Detta eftersom det även i nuvarande regler finns en differentiering av de socialavgifter och löneskatter som ska betalas baserat på om den anställde har fyllt 65 år eller inte vid beskattningsårets ingång. Någon särskild hänsyn till små företag bedöms därför inte behöva göras vid reglernas utformning i detta avseende.

Skatteverket anför att ikraftträdandet under ett pågående beskattningsår ökar komplexiteten i skattesystemet, särskilt för de enskilda näringsidkarna. Enligt riksdagens tillkännagivande ska dock regler om avskaffande av den särskilda löneskatten för äldre träda i kraft den 1 juli 2019. Regeringen anser därför att de föreslagna lagändringarna bör träda i kraft detta datum. I syfte att tydliggöra hur inkomster under olika delar av året ska hanteras föreslås i avsnitt 6 en reglering av vilka ersättningar och inkomster som betalas ut respektive tas emot under året som inte ska vara skattepliktiga.

Effekter för individer och fördelningseffekter

De personer som gynnas av förslaget är ägare av företag med anställda som är äldre än 65 år. De kommer på kort sikt att göra större vinster till följd av att de inte behöver betala den särskilda löneskatten på äldre anställdas löner. Förslaget gynnar också personer med aktiv näringsverksamhet som är över 65 år eller 65 år och yngre men tar ut hel allmän ålderspension. Dessa personer kommer inte längre behöva betala den särskilda löneskatten på egen inkomst av näringsverksamhet. Härutöver gynnas äldre löntagare som vill arbeta mer än de redan gör eftersom förslaget kan öka efterfrågan på deras arbetskraft. Ovan nämnda personer återfinns i högre grad i den övre halvan av inkomstfördelningen än i den nedre. Sammantaget väntas förslaget därmed innebära att personer med högre ekonomisk standard gynnas i något större utsträckning än personer med lägre ekonomisk standard.

Effekter på sysselsättningen

Förslaget bedöms minska arbetskostnaden för äldre till följd av att skattesänkningen förväntas övervältras på hela löntagarkollektivets löner. Som en följd förväntas efterfrågan på äldre arbetskraft öka. Storleken på sysselsättningsökningen av förslaget är dock, som både *IFAU* och *Konjunkturinstitutet* anför i sina remissvar, svår att förutsäga. Det har visats att slopad särskild löneskatt för äldre och införandet av det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre 2007 tillsammans ledde till en sysselsättningsökning i den berörda gruppen. Det var dock inte möjligt att särskilja effekten av respektive skattelättnad (se Laun, The effect of age-targeted tax credits on labor force participation of older workers, *Journal of Public Economics*, 2017).

Effekter för jämställdheten mellan kvinnor och män

Generellt sett är män överrepresenterade som företagare och fler män än kvinnor över 65 år arbetar. Detta indikerar att män i högre utsträckning än kvinnor kan komma att gynnas av förslaget att avskaffa den särskilda

löneskatten. Förslaget kan därmed innebära att den ekonomiska Prop. 2018/19:82
jämförbarheten mellan kvinnor och män minskar något.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget kommer att innebära merkostnader för Skatteverket avseende såväl informationsinsatser som anpassning av olika system. Skatteverket beräknar att engångskostnaden avseende anpassningar av datasystemen samt uppdateringar av blanketter och informationsmaterial uppgår till ca 690 000 kronor. Tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få några effekter.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, avsnitt 5.5). Av riktlinjerna framgår att en viktig princip för skattepolitiken är att regelverket ska vara förenligt med EU-rätten. Förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några betydande effekter för miljön. För den offentliga sektorn innebär förslaget, liksom för företagen, att lönekostnaden minskar för anställda äldre än 65 år.

8 Författningskommentar

1 §

Ändringen i *första stycket* innebär att skyldigheten att betala särskild löneskatt på sådan ersättning som avses i 2 kap. 10 och 11 §§ socialavgiftslagen (2000:980) till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år tas bort.

I paragrafens *andra stycke* regleras vem som är skyldig att betala särskild löneskatt. Som huvudregel är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket skattskyldig. Ändringen är en följd av att skattskyldigheten enligt första stycket avskaffas och innebär att flera undantag från huvudregeln om skattskyldighet tas bort.

2 §

Ändringen innebär att den som vid årets ingång har fyllt 65 år eller inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken, inte ska betala särskild löneskatt på vissa inkomster i näringsverksamhet m.m. som ligger till grund för egenavgifter enligt 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 juli 2019.

Av *andra punkten* framgår att bestämmelsen i 1 § i den nya lydelsen tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 30 juni 2019.

Av *tredje punkten* framgår inledningsvis att bestämmelsen i 2 §, som gäller inkomst i näringsverksamhet m.m., i den nya lydelsen ska tillämpas på inkomst som uppstår efter den 30 juni 2019. Av punkten framgår vidare hur beskattningsårets inkomster ska fördelas när beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter ikraftträdandet. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 30 juni 2019 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. För inkomst som enligt den föreskrivna proportioneringen hänförs till tid före ikraftträdandet ska särskild löneskatt betalas i enlighet med äldre regler.

Sammanfattning av promemorian Avskaffad särskild löneskatt för äldre

Prop. 2018/19:82
Bilaga 1

I promemorian föreslås – i enlighet med riksdagens tillkännagivande den 12 december 2018 (bet. 2018/19:FiU1 reservation 5 punkt 2, s. 137 ff, rskr. 2018/19:62) – att den särskilda löneskatten för äldre avskaffas.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2019.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁴

Särskild löneskatt ska för varje år betalas till staten med *6,15 procent på sådan ersättning som avses i 2 kap. 10 och 11 §§ socialavgiftslagen (2000:980) till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och med 24,26 procent på*

Särskild löneskatt ska för varje år betalas till staten med *24,26 procent på*

1. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

2. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Sveriges Kommuner och Landsting eller det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen eller liknande garanti tecknats av kommun, kommunalförbund eller Sveriges Kommuner och Landsting,

3. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

4. ersättning som utges enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till sjukersättning eller till aktivitetsersättning,

5. ersättning som utges på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för förlorad inkomst,

6. bidrag som en arbetsgivare lämnar till

– en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 25 kap. 21 § socialförsäkringsbalken om ersättningar från stiftelsen är avgiftsfria enligt 2 kap. 18 § socialavgiftslagen, eller

– en annan juridisk person med motsvarande ändamål med undantag för bidrag som lämnas till en pensions- eller personalstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket. *I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt som utgörs av rabatt, bonus eller annan ersättning på grund av kundtrohet eller liknande, är den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för ersättningen skattskyldig enligt denna lag. I fråga om sådan förmån som avses i 10 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) är den i vars tjänst rättigheten förvärvats skattskyldig enligt denna lag. I fråga om annan för mottagaren skattepliktig ersättning som utgetts av en utomlands bosatt fysisk person eller av en utländsk juridisk person och som har sin grund i en anställning i Sverige hos någon annan än den som utgett ersättningen, är den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige skattskyldig enligt denna lag.*

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 4–15 och 17–25 §§ socialavgiftslagen.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 5 ska bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa eller Försäkringskassan efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samme arbetstagarer beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

2 §⁵

En enskild person eller ett dödsbo ska för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt

En enskild person eller ett dödsbo ska för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt

⁵ Senaste lydelse 2015:772.

sådan trygghetsförsäkring som avses i den paragrafen till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för förlorad inkomst. *Om en skattskyldig vid årets ingång har fyllt 65 år eller inte har fyllt 65 år men under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken, ska särskild löneskatt betalas med 6,15 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980).* Om en skattskyldig avlidit under året, ska särskild löneskatt betalas med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen.

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 9–11 §§ och 12 § första och andra styckena socialavgiftslagen.

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2019.
2. Bestämmelsen i 1 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på ersättning som betalas ut efter den 30 juni 2019.
3. Bestämmelsen i 2 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på inkomst som uppstår efter den 30 juni 2019. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 30 juni 2019 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

Efter remiss har yttranden kommit in från Arbetsförmedlingen, Arbetsgivarverket, Ekonomistyrningsverket, FAR, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarna, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Stockholm, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Konjunkturinstitutet, Näringslivets Skattedelegation, Pensionsmyndigheten, Pensionärernas Riksorganisation (PRO), Regelrådet, Riksförbundet Pensionärgemenskap, Skatteverket, Småföretagarnas Riksförbund, Statskontoret, Svenska Kommunalpensionärers förbund, Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Sveriges pensionärsförbund.

Landsorganisationen i Sverige (LO), Näringslivets Regelnämnd, Riksrevisionen, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Sveriges Pensionärers Riksförbund, Tillväxtverket och Tjänstemännens centralorganisation (TCO) har inbjudits att lämna synpunkter, men avstått från att yttra sig eller inte hörts av.

Yttranden har även inkommit från Civilekonomerna, Sveriges Ingenjörer, Sveriges Läkarförbund, Skattebetalarnas förening, Unionen och Veteranpoolen AB.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 mars 2019

Närvarande: statsrådet Wallström, ordförande, och statsråden Lövin, M Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Bolund, Damberg, Strandhäll, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen, Lind

Föredragande: statsrådet Andersson

Regeringen beslutar proposition Avskaffad särskild löneskatt för äldre